

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplíc n. B.

Fotografie ing. Vladimíra Foltánka

Ročník XXI.

LISTOPAD 1979

JIRÍ SUMARA

Píseň o přátelství

*Když se čeří vodní hladina
obraz v ní rozplývá se a splývá —
Ať v mé písni aspoň jediná
jako v řece blýskne hvězda říjnal*

*Když v korunách smrků borovic
stříbrem zvoní melodie deště
tu na zemi myslím bez hranic
její lodě na daleké cestě
na její kov oheň její mráz
tajgu v nožích ledu
i na slunce žhavé
na sůl pouští
stepí
na Kavkaz
i na její děti
jak medvídky hravé*

*Na její písni —
znětku moskevskou*

Levitanův hlas

*když jak do hrobky
přišli k nám —
na přilbách slunka jas
zaprášení chlapeci ze samochodky!*

Nová svoboda 4. listopadu 1978

SPLNĚNÍ CELOMĚSTSKÉHO ZÁVAZKU UZAVŘENÉHO NA POČEST 35. VÝROČÍ SNP ZA ROK 1979

Pod vedením městského výboru Komunistické strany Československa, městského výboru Národní fronty za účinné iniciativní pomoci orgánů Městského národního výboru v Hranicích, pracující a občané města Hranic při naplňování usnesení a závěrů XV. sjezdu KSČ svou angažovanou prací naplnili celoměstský závazek uzavřený na počest významného 35. výročí SNP. Svou prací tak přispívají ke splnění volebního programu Národní fronty vytyčeného na toto volební období.

Celoměstský závazek byl uzavřen na rok 1979 s plánovanou hodnotou díla celkem 8 879 000 Kčs. S hrdostí můžeme oznámit, že tato hodnota díla byla splněna k 15. říjnu 1979 na 110,1 %, což představuje vytvořenou hodnotu díla 9780 tisíc Kčs.

Tímto úspěšným splněním celoměstského závazku jsou zároveň vytvořeny příznivé předpoklady pro uzavření hodnotného celoměstského závazku na rok 1980 k významnému výročí 35 let osvobození naší vlasti hrdinnou Sovětskou armádou.

Zavazujeme se pod vedením městského výboru KSČ v úzké součinnosti se stranickými a společenskými organizacemi Národní fronty a orgány MěstNV dále svou poctivou každodenní prací rozvíjet politický, hospodářský a společenský život našeho města.

„Pod vedením KSČ — konkrétními činy oslavíme slavné 35. výročí osvobození naší vlasti slavnou Sovětskou armádou“

Předseda MěstNV:
Miloslav Pavelka v. r.

Předseda MěstV KSČ, MěstV NF:
Václav Dohnal v. r.

Tajemník MěstNV, NF:
Josef Šimek v. r.

PROGRAM OSLAV 62. VÝROČÍ VŘSR A MČSP

3. 11.
nám. K. Gottwalda 10.00   SLAVNOSTNÍ PŘÍSAHA VOJENSKÉ POSÁDKY

5. 11.
kulturní dům HCV   VEČER DRUŽBY
se sovětskými turisty

7. 11.
v 16.00   Slavnostní kladení věnců k Památníku družby

7. 11.
nám. K. Gottwalda   Kresby dětí „VŘSR očima dětí“

7. 11.
sokolovna 19.00   SLAVNOSTNÍ VEČER
k zahájení oslav 62. výročí VŘSR a MČSP
Účinkuje:
Dechový orchestr JKP, řídí J. Slimáček

8. 11.
klubovna JKP 19.00   Beseda s účastníky „Vlaku družby“
Hovoří: prof. Marie Hudcová
ing. Vojtěch Richtar

14. 11.
kino Svět 13.30   Sovětský film pro děti
ROBINSON CRUSOE

16.11.
sokolovna 19.30   SOUBOR PÍSNÍ A TANCŮ
střední skupiny sovětských vojsk

19. 11.
sál LŠU 19.30   Koncert KPH
BORIS MONOSZON — housle (SSSR)
JAN MARCOL — klavír

24. 11.
OU Sigma po celý den   TURNAJ VE STOLNÍM TENISE
o putovní pohár MěstV SČSP

27.—29.11.
kino Svět   FESTIVAL SOVĚTSKÝCH FILMŮ

10. 12.
kulturní dům HCV 19.00   ZÁBAVNÝ SOUTĚŽNÍ VEČER
ze znalostí o Sovětském svazu —
o putovní pohár MěstV SČSP
Po soutěži společenský večer

DRUŽBA HRANICKÝCH A MOSKEVSKÝCH PIONÝRŮ

V letošním roce se opět uskutečnil výměnný pobyt pionýrů z Hranic s moskevskými pionýry okresu Sovětskoje. Sovětské pionýry byli hosty Městského domu pionýrů a mládeže v Hranicích od 27. června do 10. července 1979. V těchto dnech vznikla mezi pionýry nová upřímná a neformální přátelství.

Naši pionýři, členové Klubu mezinárodního přátelství při MĚDPM, jelí pak do Moskvy a 24. července byli přivítáni na moskevském Varšavském nádraží. Sovětské přátelé naši skupinu nejen vřele uvítali, ale po celou dobu pobytu se jí plně věnovali a připravili bohatý program.

Hlubokým dojmem zapůsobila na naše pionýry návštěva Mausolea V. I. Lenina, Rudého náměstí, Kremlu a mile nás překvapila česky hovořící průvodkyně v Leninově muzeu. V době čtrnáctidenního pobytu si pionýři prohlédli krásný Palác pionýrů na Leninských horách, na Všesvazové výstavě v pavilónu kosmonautiky

viděli družice, kosmické přístroje i kosmickou loď, ve které pracoval Alexej Gubarev s prvním československým kosmonautem Vladimírem Remkem. Jeden den byl věnován poznání bojové historie SSSR při obraně Moskvy za II. světové války a návštěvě obce Petriščeva, kde bojovala a hrdinsky zemřela sovětská komsomolka Zoja Kosmoděmjanská.

Naši hostitelé nezapomněli ve svém programu ani na zábavu. Navštívili jsme atrakce v Parku Gorkého, velký cirkus, divadlo operety, koncert a kino. Velkým zážitkem byla prohlídka Tretjakovské galerie, Vojenského muzea i exkurze moskevským metrem se 108 zastávkami na 200kilometrové trati.

Delegace našich pionýrů byla přijata na oblastním výboru KSSS a Komsomolu. Pionýři se podrobně seznámili s novým domem pionýrů našich hostitelů a své přátelské vztahy upevnili při nedělní návštěvě v rodinách svých kamarádů. Při četných příležitostech a setkáních přednesli čeští pionýři svůj pestrý kulturní program, který byl vždy vřele přijat. Temperamentní písní „Tancuj, tancuj, vykrúcaj“ vyvrcholila všechna setkání českých a sovětských dětí.

Co říci na závěr?! Jsem hluboce přesvědčena, že výměnný pobyt sovětských a českých pionýrů splnil své poslání. Žádná sebelepší přednáška kvalifikovaného řečníka nepůsobila by přesvědčivěji, než toto osobní poznání.

Naši pionýři za svého pobytu v Moskvě viděli kulturní a historické památky Ruska, ale hlavně poznali obrovské změny uskutečněné za existence socialistického státu ve výstavbě, kultuře, vědě a technice i v samotném životě sovětských občanů. Věřím, že tento zájezd významně přispěje k prohloubení internacionální výchovy našich pionýrů a stane se dalším pokračováním bratrské spolupráce a přátelství se Sovětským svazem.

Vedoucí delegace hranických pionýrů
a vedoucí odb. ŠKZ a SZ MěstNV Hranice
Jiřina Kameníčková

— ★ — ★ — ★ —

LUDVÍK NOVOTNÝ

Z HISTORIE HRANICKÉ MĚSTSKÉ KNIHOVNY

Na podzim letošního roku připadlo 85. výročí hranické městské knihovny. Kořeny hranického veřejného knihovnictví jsou ovšem mnohem starší. Musíme si zde opět připomenout hranického rodáka, moravského národního buditele, básníka a spisovatele, lékaře — lidumila Josefa Heřmana Agapita Gallaše, který už v roce 1811 založil v Hranicích veřejnou knihovnu s převahou vědeckých, naučných knih, určenou především pro potřeby hranické inteligence. Od založení po dobu plných sto let byla knihovna uložena v oratoři hranického farního kostela, od roku 1911 byla přemístěna do městského muzea a je v podstatě zachována do dnešní doby. Ve své době představovala instituci, jakou se mohlo pochlubit málokteré město u nás, její knižní fond představuje dodnes velmi hodnotný soubor.

I.

Nové období v historii hranického veřejného knihovnictví znamenalo založení spolku „Veřejná knihovna národní, spolek pro zakládání knihoven v Hranicích a okolí“. Se stanovami nového spolku, podepsanými představitelem hranických Čechů, advokátem dr. Františkem Šromotou, pozdějším starostou města Hranic, a dalšími hranickými vlastenci, vyslovilo brněnské místodržitelství souhlas 8. května 1894. Činnost zahájil nový spolek před 85 lety první valnou schůzí 28.

října 1894. Předsedou spolku byl do roku 1919 hranický lékař MUDr. Josef Smetánka, knihovníka zastával učitel Vojtěch Fr. Lošťák, po jeho smrti nastoupil do této funkce učitel Jindřich Míček, který už dříve věnoval všechn svůj volný čas českým knihám. Po odchodu uč. J. Míčka k výkonu vojenské služby za první světové války se ujal vedení knihovny v roce 1915 profesor českého gymnázia Miroslav Kott. Spolek měl v prvním roce činnosti 42 členů, v roce 1913 vzrostl stav na 138 členů.

Základ knihovního fondu při založení spolku tvořila knihovna občanské besedy JURIK, která také svou vlastní spolkovou knihovnou odevzdala veřejnosti. Podle údajů měla nová knihovna v roce 1895 celkem 572 svazků, jejich počet postupně vzrůstal, o rok později už čítala 715 svazků a v roce 1914 měla 2072 knih, většinou zábavné literatury, beletrie, díla našich předních i cizích autorů. Poezie a naučné literatury bylo však málo.

Zájem o četbu byl značný a stále vzrůstal, jak ukazuje toto porovnání: v roce 1895 bylo vypůjčeno 4682 svazků, v roce 1913 už podle statistiky si 460 čtenářů vypůjčilo 11 897 svazků.

Základem finančního zajištění knihovny byly příspěvky členů spolku, kteří platili 2 K tehdejší měny ročně. Spolu s dobrovolnými příspěvky čtenářů to představovalo polovinu všech příjmů knihovny. Od roku 1904 po volebním vítězství české většiny ve městě a zvolení dr. Fr. Šromoty starostou města přispíval také obecní úřad ročně částkou 200 K. Většina prostředků byla použita na nákup a vazbu knih, přitom hodně knih věnovali hraničtí obyvatelé.

Stále starosti už v tomto období činilo umístění knihovny: Původně za výpůjční činnost sloužila tmavá komůrka v Besedě (nyní budova Jednotného klubu pracujících na náměstí Kl. Gottwalda), potom se knihovna přestěhovala do školní budovy na nynějším Školním náměstí, kde tehdy bylo zároveň umístěno i městské muzeum. Po obnovení českého reálného gymnázia v roce 1912 našla útulek v šatně jeho tělocvičny ve školní budově na Motošíně a v době první světové války byly knihy uskládněny ve stavební kanceláři v radnici.

Od 1. listopadu 1911 byla v Hranicích znovu otevřena veřejná čítárna, jejíž činnost řídil „Pracovní sbor veřejné čítárny v Hranicích“ za předsednictví odborného učitele Josefa Šindela. V době první světové války byla činnost veřejné knihovny i čítárny ochromena, spolek „Veřejná národní knihovna“ i „Pracovní sbor veřejné čítárny“ přerušil úplně činnost.

II.

Nové období v životě hranické veřejné knihovny nastalo po první světové válce, když byl vydán zákon č. 430 Sb. z 22. července 1919 o povinném zakládání obecných knihoven. Po pětileté přestávce se konala valná schůze spolku „Veřejná národní knihovna“, která vyslovila souhlas s odevzdáním spolkové knihovny s 1990 svazky do správy města. Členové výboru spolku v čele s předsedou Emilem Cigánkem, ředitelem gymnázia, se stali členy nově utvořené knihovní rady, jež zahájila činnost 7. prosince 1920. Spolek „Veřejná národní knihovna“ existoval ještě další čtyři roky, když bylo zřejmé, že další zdárný rozvoj knihovny jako instituce městské je zajištěn, rozešel se.

Po novém uspořádání a vyřazení opotřebovaných knih byla činnost za vedení knihovníka prof. Miroslava Kotta zahájena 22. února 1920.

Jak jsme uvedli, od roku 1915 vedl knihovnu jako knihovník profesor, po první světové válce okresní školní inspektor Miroslav Kott. Když byl v červnu 1931 jmenován ředitelem pedagogia (učitelského ústavu) v Kroměříži, ujal se vedení knihovny dr. Antonín Hendrych, profesor gymnázia. Setrval v této funkci jen dva roky, rezignoval koncem roku 1933, když Zemský úřad v Brně doporučil, aby vedoucí funkce byla obsazena definitivním knihovníkem. Od 1. února 1934 byl novým knihovníkem jako kvalifikovaný pracovník ustaven Gustav Míšek,

kancelářský úředník vojenské akademie. Pro poměry v době hospodářské krize je charakteristické, že v roce 1934 tehdejší vládní komisař v Hranicích V. Pozdíšek navrhl, aby místo knihovníka a správce čítárny se obsadilo jednou osobou z řad nezaměstnané inteligence. Bylo ovšem brzy konstatováno, že roční odměna knihovníka v původní výši 1800 Kč (později 2400 Kč) a dozorce v čítárně 960 Kč (později 1800 Kč) ročně netvoří dohromady existenční minimum. Když byl Gustav Míšek k 1. září 1937 přeložen mimo Hranice, ze čtyř uchazečů byl za knihovníka vybrán **František Benoni, štábní rotmistr hospodářské služby vojenské akademie,** nadšený a osvědčený hranický divadelní ochotník, který v srpnu 1937 absolvoval knihovnický kurs. Knihovnu převzal od 22. září 1937.

Knihni fond se za nových poměrů postupně rozrůstal:

koncem roku	počet knih celkem	z toho literatura zábavná	literatura naučná	časopisy	pro děti
1921	2250	1388	385	33	—
1926	3683	2389	853	369	72
1930	5039	3214	1135	533	157
1937	5969	3771	1306	657	235

Knihni fond se zvětšoval nákupy, ale i občasnými dary jednotlivců, často po úmrtí člena rodiny, mezi dárci byly i některé instituce, zejména tehdejší ministerstvo školství a národní osvěty, které své občasně subvence, původně v hotovosti, poskytovalo později ve formě knih. Např. prof. Antonín Hendrych při odchodu z funkce knihovníka zakoupil z odměny za vedení knihovny v II. pololetí r. 1933 a v lednu 1934 v částce 1050 Kč 40 knih a věnoval je knihovně.

V letech 1921—1925 byla v městské knihovně čtenářům k dispozici i ruská knihovna s 213 svazky převážně v ruštině, které dočasně zapůjčil spolek legionářů. Podle návrhu odborného učitele O. Brdečky byl knihni fond od roku 1924 doplňován dětskou literaturou.

Původně se knihy půjčovaly jen dvakrát týdně — v neděli od 9. do 12. hodiny a ve středu od 18 do 20 hodin. Od roku 1934 byla **půjčovni doba** rozšířena na čtyři dny v týdnu — v úterý, ve středu a v pátek od 18—19 hodin a v neděli od 9 do 10 hodin. Od roku 1926 pomáhali při půjčování knih studenti hranického gymnázia.

Knihy vyřazené pro opotřebování a poškození byly na žádost okresního soudu z roku 1931 darovány knihovně pro vězně (např. v r. 1934 to bylo 37 knih, r. 1935 125 knih).

Počet čtenářů nerostl rovnoměrně, jak ukazují tato čísla:

rok	počet čtenářů
1921	456
1923	888
1926	847
1927	609
1930	417
1935	410
1937	383

Podle statistiky z roku 1930 tvořili čtvrtinu počtu čtenářů studenti, pětinu členové rodin, 13,3 % živnostníci, 8,7 % učni, 6,9 % dělníci, 6,7 % úředníci atd.

Počet výpůjček vykazuje v prvních letech po první světové válce značný vzestup, postupně se ustálil, jak ukazuje tabulka:

rok	výpůjček celkem	zábavné	naučné	časopisy	mládež
1921	10 444	9 151	1025	268	
1922	17 116	14 225	1616	1275	
1925	17 134				
1926	13 997				
1930	13 721	11 853	1020	391	457
1935	14 438				

V letech 1937 a 1938 se počet výpůjček dále zvýšil. Větší počet výpůjček od podzimu roku 1938 vysvětloval knihovník přílivem obyvatelstva do města z území odtrženého mnichovským diktátem. Počátkem roku 1939 vzrostl zájem o díla Karla Čapka po úmrtí tohoto spisovatele.

Hlavní zdroj příjmů knihovny tvořil příspěvek města Hranic ve výši 10 547,20 Kč ročně, mimo to město poskytovalo otop a osvětlení. Příspěvek byl v některých letech vyplácen línově, někdy i snižen, takže knihovni rada, v jejímž čele byl od roku 1920 ředitel gymnázia Emil Cigánek a od listopadu 1936 odborný učitel Alois Spáčil, musela jej vymáhat. Od roku 1923 dostávala knihovna občasně státní subvenci, v roce 1923 to bylo 6 tisíc Kč v hotovosti, v dalších letech ve formě knih. Poněvadž to nestačilo, hledaly se i jiné zdroje příjmů: Už v roce 1924 se jednalo o zavedení výpůjčního poplatku 20 haléřů za knihu, pro značnou nezaměstnanost v té době od úmyslu upuštěno. Od podzimu 1925 však byl tento poplatek vybrán v odstupňované výši: za svazek 20 haléřů; za ilustrovanou knihu 50 haléřů, od studentů 10 haléřů, vojákům se půjčovaly knihy zdarma. Toto opatření přineslo do pokladny určitý roční příspěvek, např. v roce 1930 to činilo 1571 Kč, současně však od roku 1926 se projevil citelný pokles výpůjček.

Knihovni rada řídila rovněž činnost **městské čítárny**, pro níž se v roce 1920 odebralo 8 deníků a 12 časopisů. Tento počet v dalších letech rostl, takže v roce 1938 bylo vyloženo 13 denních listů, 1 časopis vycházející dvakrát týdně, 26 týdeníků, 7 časopisů vycházejících čtrnáctidenně, 27 měsíčníků, celkem 74 časopisů. Z tohoto počtu jen část se předplácela, 44 novin a časopisů bylo získáváno zdarma od politických stran a jednotlivců. Jak je zřejmé z výkazů, byly v čítárně zastoupeny listy a časopisy všech tehdejších politických stran s výjimkou tisku KSČ, neboť podle pokynu městské rady nebyl postupně od roku 1926 vykládán časopis Svornost, později Stráž lidu, od roku 1935 Rudé právo, od roku 1935 však byl k dispozici časopis Země sovětů, později Praha-Moskva.

Zájem o čítárnu byl značný a rovněž postupně rostl: v roce 1921 navštívilo čítárnu 5405 čtenářů, v roce 1925 už to bylo 18 204 osob a v roce 1938 dokonce 20 182 čtenářů.

Čítárna byla otevřena denně večer po dobu tří hodin a v neděli dopoledne. **S umístěním knihovny i čítárny** byly stále potíže: V prosinci 1921 byla obě zařízení v přízemí školní budovy na nynějším Školním náměstí. Když těchto místností bylo třeba pro nově založenou hudební školu, byla knihovna i čítárna přestěhována do přízemí radnice. Obě instituce trpěly nedostatkem nábytku, proto např. židle byly vypůjčeny od tělovýchovné jednoty Sokol. Až v roce 1928 bylo zakoupeno 20 židlí pro čítárnu a v roce 1935 pořízeny nové přehlednější regály pro knihovnu.

Zato pro informaci čtenářů knihovna v roce 1921 a v roce 1925 vydala **tiskem seznam knih**, který se zájemcům prodával, v dalších letech pro nedostatek prostředků nebylo možno dodatky vytisknout. V roce 1929 byl pořízen listkový a místní katalog knih. Jiný styk se čtenáři knihovna neměla, jen jednou před-

seda knihovní rady ředitel E. Cigánek navrhl uspořádat schůzku čtenářů knihovny, ale záměr se neuskutečnil.

III.

Těžké období nacistické okupace a druhé světové války zasáhlo citelně i městskou knihovnu. V prvních letech šla jedna **revize knižního fondu** za druhou. Už v říjnu 1939 bylo z nařízení gestapa vyřazeno 48 svazků beletrie, 11 knih naučných a 2 knihy pro mládež. V roce 1940 počet vyřazených knih dosáhl už množství asi 550 svazků, v červnu 1941 při další revizi opustilo regály dalších 260 svazků. Zakázány byly mnohé knihy historické, např. i Palackého Dějiny, díla politická, knihy našich pokrokových spisovatelů a velké množství literatury ruské, francouzské a anglosaské. Část této literatury ukryli doma knihovník Fr. Benoni a někteří stateční hraničtí občané, i přímo v knihovně v regálech za křiklavými obálkami pronacistické literatury z tehdejšího nakladatelství Orbis, které knihovna musela odebírat, se skrývaly některé zakázané knihy. Celkem se podařilo zachránit asi pět set knih, které se po osvobození v roce 1945 do knihovny vrátily.

Ačkoliv vydávání českých knih bylo omezeno a náklady snižovány, **knižní fond pomalu rostl**, mnohé zvláště žádané knihy byly opatřovány ve dvou exemplářích.

rok	počet svazků	zábavná	naučná	časopisy	pro mládež
1941	6281				
1942	6507	3944	1364	672	527
1943	6675	4021	1418	672	564
1944	7080	4313	1455	672	640

Řadu knih, zvláště pro mládež, zakoupil knihovník Fr. Benoni v okolních městech, kam jako člen Beskydského divadla od roku 1942 zajížděl. Za této situace, kdy bylo obtížné novou knihou opatřit, kdy se schovávaly pod pultem a vyměňovaly i za přidělové cigarety či bombóny, pochopitelně **rostl počet čtenářů i výpůjček** v knihovně. Lidé v těžké době války a pronásledování hledali posilu v dobré četbě:

rok	počet výpůjček	zábavné	naučné	časopisy	pro mládež
1941	31 023	22 541	1731	273	6478
1942	30 946	20 713	1541	218	8474

Od roku 1943 nastal pokles výpůjček, který knihovník vysvětloval nuceným nasazením mladších ročníků na práci v Německu. Přesto v roce 1944 si 674 čtenářů vypůjčilo 27 148 svazků. K nejžádanějším knihám toho roku patřila od Fr. Kožíka Největší z pierotů a K. J. Beneše Kouzelný dům. Když ve školách nebylo možno půjčovat žákům knihy ze školních knihoven, staral se knihovník Fr. Benoni o zvětšení počtu knih pro mládež v městské knihovně.

Knihovnu vedl po celou dobu druhé světové války **Fr. Benoni**, po rozpuštění čs. armády v roce 1939 odešel do důchodu a věnoval se plně službě české knize, od roku 1942 rovněž divadlu. Jako dobrý psycholog znal zájmy čtenářů a dovedl jim vybrat vhodnou knihu.

V roce 1940 přidělilo ministerstvo školství jako státního okresního knihovníka akt. tajemníka Josefa Krbečka, kterého brzy dočasně vystřídal K. Čermák. Obětavým předsedou knihovní rady byl po celou dobu války odborný učitel Alois Spáčil.

Finanční dotace od městského úřadu ve výši 800 K měsíčně se po celou dobu války mezvýšila, ačkoliv náklady mnohonásobně vzrostly. Když byl německému vládnímu komisaři K. Kettnerovi v lednu 1942 předložena obvyklý výkaz o činnosti knihovny, rozlítil se, že v české knihovně přibýlo knih i čtenářů a zakázal vyplácet dotaci. Záležitost pak byla vyřešena prostřednictvím okresního úřadu, ale v dalších letech už výkazy o činnosti knihovny vládnímu komisaři předkládány nebyly. Přitom vládní komisař dal pořídit úplně novou knihovnu pro hrstku hranických Němců. K získání dalších finančních prostředků byly proto od roku 1942 zvýšeny poplatky za vypůjčení svazku na 50 haléřů, u novějších knih na 1—2 K. V roce 1942 poplatky za vypůjčené knihy a za upomínky liknavým čtenářům vynesly celkem 17 432,30 K.

Po celou dobu nacistické okupace se česká knihovna **tisnila v malé místnosti v přízemí radnice** (nyní šatna pro obřadní síň). V roce 1944 měla být i tato místnost uvolněna pro instalování telefonní ústředny pro radnici, knihovna měla být úplně zrušena. Situaci zachránil tehdejší městský tajemník JUDr. Rudolf Šlachta stálými průtahy s hledáním nových prostor a tak k evakuaci knihovny maštěstí nedošlo. Zato postřižena byla veřejná čítárna, jejíž místnost (nynější gotický sál) byla hned po 15. březnu 1939 obsazena německým vojskem a přitom část inventáře zničena, např. okupanti zatopili i s knihou návštěvníků. V listopadu 1940 byla čítárna přemístěna do prvního poschoď radnice, její dosavadní sídlo bylo použito pro účely tehdejší CPO — civilní protiletectvé obrany. Když i nově přidělenou prostorou bylo nutno uvolnit pro rozrůstající se agendu zásobovacího oddělení, našla čítárna znovu útulek v přízemí školní budovy na Školním náměstí. Ani zde se neudržela trvale, když na podzim 1944 zabrala budovu německá armáda, čítárna už na delší dobu zůstala zrušena.

To však se už blížil konec nacistického panství a po osvobození Sovětskou armádou v květnu 1945 se začala psát nová kapitola i v činnosti hranické městské knihovny a čítárny.

Prameny a literatura:

Emil Cigánek: Veřejná knihovna v Hranicích

in. Seznam knih veřejné knihovny v Hranicích, Hranice 1925
Zápisy o schůzích Knihovní rady veřejné knihovny města Hranic 1911—1948

PhDr. VOJTĚCH CEKOTA

Z MINULOSTI HRANICKÉHO ARCHIVU

V letošním roce si archiváři připomínají významné výročí **25 let sjednoceného socialistického archivnictví**. Třebaže v našich zemích byla tradičně věnována archivním dokumentům velká pozornost, soustředil se v minulosti zájem státní správy hlavně na centrální a zemské archivy, zatímco ostatní archivy (městské, obecní, spolkové, církevní a soukromé) zůstávaly stranou pozornosti.

Až do územní reorganizace v r. 1960 působily v našem okrese jako odborná zařízení příslušných okresních národních výborů okresní archivy v Přerově, Hranicích a Kojetíně. Jejich úkolem bylo tehdy i nyní pečovat o uložený archivní materiál, sloužit potřebám národních výborů, vědeckým, politickým a kulturně osvětovým institucím v okrese a pomáhat rozvoji regionální vlastivědné práce. Okresní archiv shromažďuje písemnosti archivní povahy, které vznikly z činnosti úřadů, organizací, spolků i jednotlivců na území dnešního přerovského okresu, odborně je zpracovává a vyhotovuje k nim archivní pomůcky (inventáře, katalogy, průvodce). Archiv dohlíží na stav spisoven různých organizací v okrese,

provádí odborný dohled při vyřazování (skartaci) písemností, vystavuje občanům z archivního materiálu opisy a výpisy úředních záznamů, předkládá ke studiu archiválii podle platného studijního řádu, spolupracuje s vědeckými ústavy a s kulturně osvětovými institucemi atd.

V Hranicích působil **městský archiv**, který soustřeďoval hlavně staré městské písemnosti, písemnosti cechů, zrušených spolků i jednotlivců. Městské písemnosti byly zprvu uloženy na radnici, po roce 1850 v domě č. 72, později v domě č. 86 na náměstí. Z těchto míst byly znovu přestěhovány do radnice. Když bylo v Hranicích otevřeno muzeum v r. 1905, převzalo městské archiválii (do r. 1900) a vytvořilo samostatné archivní oddělení. Archiválii sdílely osud muzea. Teprve v r. 1942 byl v Hranicích zřízen městský archiv v budově školy u fary; prvním městským archivářem se stal dr. Bohumír Indra, který spravoval městský archiv až do r. 1949. Po osvobození města zůstala starší část městských písemností na původním místě, mladší registratura města v budově MNV. Po dr. Indrovi spravoval archiv Miloš Semerád, který byl současně i správcem muzea. Městský archiv se znovu stěhoval do budovy zámku v Hranicích.

O zřízení okresního archivu v Hranicích se jednalo již v letech 1947—1948 mezi zástupci bývalého Zemského archivu v Brně a ONV v Hranicích. Jednání nevedlo k úspěchu a pro nedostatek finančních prostředků na provoz archivu bylo od jeho založení upuštěno. Čas od času vykonával odborný a metodický dozor pracovník nově budovaného krajského archivu v Olomouci. Podle jeho pokynů pracoval správce městského archivu.

Když bylo 7. května 1954 vydáno vládní nařízení o archivnictví, dostalo se celému archivnictví jednotného řízení. Při ministerstvu vnitra vznikla jako odborný orgán archivní správa, v krajích pak archivní oddělení. V této době se definitivně oddělil archiv od muzea a vyvíjel se samostatně až do dnešní doby. Zatímco muzea se soustřeďují na sběr a ukládání hmotných trojrozměrných památek, archiv sbírá a pečuje o památky písemné, které vznikly z činnosti úřadů, organizací, spolků i jednotlivců.

V polovině padesátých let byl **Okresní archiv v Hranicích** na základě uvedení vládního nařízení formálně zřízen, písemnosti umístěny v budově ONV, ale archiv neměl vedoucího a byl řízen okresním archivářem z Prostějova. Teprve v r. 1959 byl jmenován a 16. září nastoupil v Hranicích stálý okresní archivář dr. Ivan Krška, který tu působí dosud. Počátkem r. 1960 byl archiv přestěhován z hranického zámku do zámku v Potštátě, kam byla přenesena i jeho správa. V Hranicích zůstal jen depozitář.

Samostatná činnost okresního archivu však netrvala dlouho. Již k 1. červenci 1960 byl sloučen s Okresním archivem v Přerově a stal se jeho pobočkou se sídlem v Potštátě, depozitáře byly v Hranicích a v Lipníku n. B. Již jako pobočka přerovského archivu převzal v r. 1961 městský archiv od správce muzea M. Semeráda a od MěstNV pak další část písemností města Hranic do r. 1945. Starší i mladší písemnosti města Hranic zůstaly v hranickém depozitáři až do r. 1969, kdy byly přestěhovány do budovy bývalé piaristické koleje v Lipníku n. B. Písemnosti bývalého ONV Hranice byly převezeny do zámku v Potštátě. Do Okresního archivu v Hranicích byly v r. 1959 začleněny i další městské archivy, které v okrese působily. Byl to především **městský archiv v Drahotuších**, založený v r. 1944 a umístěný zprvu na radnici, od r. 1947 v obecní knihovně, od padesátých let v budově MNV. Spravoval jej dr. Bohumil Bekárek, později učitelka Marie Klivaňová.

Písemnosti **městského archivu v Hustopečích n. B.** byly do r. 1948 roztroušeny po kancelářích MNV, v r. 1948 soustředěny v zasedací síni a jejich správou pověřen učitel Arnošt Holeňa, po něm Oldřich Pivoda. Od r. 1951 spravoval archiv Bohumil Frýbort.

Městský archiv v Lipníku n. B., který od založení v r. 1919 spravoval prof. Jakub Mráček, na rozdíl od předcházejících archivů zůstal po celou dobu na

stejném místě v budově bývalé piaristické koleje a koncem 50. let se stal součástí Okresního archivu v Hranicích.

Vzhledem k významu města Hranic byly jeho písemnosti odborně uspořádány a vyhotoven rozsáhlý inventář o 223 stranách. **Fond Archiv města Hranic obsahuje 11 listin z let 1602—1795, 428 městských knih a přes 200 kartónů spisového materiálu. Je to základní materiál k dějinám města.**

V pobočce archivu v Potštátě byly původně uloženy písemnosti úřadů, institucí a organizací bývalého okresu Hranic, ze starších fondů okresní úřad Hranice, okresní soudy Hranice a Lipník, archiv města Potštátu, Hustopeče n. B. a Drahotuš. V pozdějších letech, hlavně však od r. 1976 došlo k postupné likvidaci archivního pracoviště v Potštátě a k přemístění archiválií do Lipníka n. B., do budovy bývalé piaristické koleje.

V současné době je většina hranických fondů [s výjimkou ONV] uložena v Lipníku n. B., který podle perspektivních plánů jednou soustředí nejen všechny písemnosti z bývalého okresu Hranic, ale i z bývalého okresu Kojetín, zatímco v Přerově zůstane archivní materiál jen z bývalého okresu Přerov. Práce archivářů není na veřejnosti příliš známá, ale pomáhá zachraňovat významné doklady o životě lidu i celé společnosti. Na jejich práci pak navazují historici i vlastivědní pracovníci. Přeji bychom si, aby veřejnost více spolupracovala s archivem a neviděla v něm pouze sbírku „starého papíru“, ale pramen k poznávání dávné i nedávné minulosti své obce, města i okresu. Proto se snažíme zpřístupnit co nejvíce fondů tak, aby mohly sloužit badatelům. Dnes působí v celém okrese Okresní archiv v Přerově, který má pobočku v Potštátě a depozitáře v Lipníku n. B., Tovačově a Lobodících.

— ★ —

PROFESOR PREGRIN PEŠL JUBILANTEM

Mezi hranické rodáky, kteří i když žijí mimo Hranice, ale zachovali si k svému rodišti vřelý vztah, patří **prof. Peregrin Pešl**, který se v tomto měsíci dožívá významného životního jubilea 70 let.

Narodil se v Hranicích 24. listopadu 1909, vyšel ze staré soukenické rodiny, jež v minulosti byla v příbuzenských vztazích i s hranickým národním buditelem J. H. A. Gallašem. V Hranicích absolvoval Peregrin Pešl v roce 1928 reálné gymnázium. Ve vzpomínkách, z nichž některé byly uveřejněny i v našem Zpravodaji, se do míst svého dětství a mládí neustále a rád vrací.

Na filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze studoval český a německý jazyk a jako profesor působil od 1. září 1933 na gymnáziích postupně v Uherském Hradišti, v Chustu na nynější Zakarpatské Ukrajině, v Orlové a v Ostravě. Od roku 1939 se mu stalo druhým domovem Valašské Meziříčí, kde učil na gymnáziu a byl i ředitelem bývalého učitelského ústavu a vyšší školy zdravotní. Naposled do konce srpna 1970 učil na střední průmyslové škole stavební ve Valašském Meziříčí. V pedagogické činnosti se projevil jako obětavý a přesný pracovník s hlubokými odbornými znalostmi. Pro promyšlenou metodu slohové a literární výuky se stal spolupracovníkem bývalého krajského pedagogického ústavu v Gottwaldově i Výzkumného ústavu pedagogického v Praze, vedle četných zpráv, recenzí a metodických materiálů zpracoval pedagogická čtení o procvičování slohových projevů a o výchovném využití tématu „Jan Neruda“ ve vyučování literatuře, jež byla odměněna první cenou ministerstva školství.

Vedle vlastní pedagogické práce byl prof. Peregrin Pešl také veřejně činný jako lektor dřívější Čs. společnosti pro šíření politických a vědeckých znalostí (nyní Socialistická akademie), absolvoval řadu přednášek z oboru literatury

a pedagogiky, podílel se na organizaci STMP ve svém působišti, spolupracoval s městskou knihovnou. V mužském pěveckém sboru Beseda ve Valašském Meziříčí je znám jako dlouholetý činný člen.

Prof. Peregrin Pešl se může vykázat také obsáhlou publicistickou a literární činností. Od roku 1934 se v časopisech a novinách objevovaly jeho příležitostné články, recenze a úvahy, od roku 1947 publikoval řadu pedagogických a metodických statí, mimo jiné v časopise Český jazyk, Učitelské noviny, Cizí jazyky ve škole aj. V roce 1957 bylo ve „Sborníku statí o vyučování slohu“, (který uspořádal dr. Josef Bečka) zařazeno jeho pedagogické čtení: „Jak jsem prociňoval sloh písemných projevů v 10. postupném ročníku“. Za obětavou práci se prof. Peregrin Pešlovi dostalo čestných uznání KNV v Gottwaldově a v Ostravě, v roce 1968 byl mu ke Dni učitelů udělen čestný titul „Zasloužilý učitel“.

Profesor Peregrin Pešl je také autorem četných lyrických básní. Do sborníku „25 let státního reálného gymnázia v Hranicích“, vydaného v roce 1937, přispěl básní „Jinoch“, vyjadřující jemnými verši citové vzruchy mládí. Další pročitěné verše mohli bychom najít v medělní příloze bývalého Moravskoslezského deníku, kterou v třicátých letech vedl spisovatel Vojtěch Martínek.

Čtenáře našeho Zpravodaje provedl profesor Peregrin Pešl po milovaných místech svého rodiště a okolí v několika básních, např. Rodné město, Gallašův domek, U Bílého kamene, Proti proudu Krkavce, Procházka v Hůrce, uveřejněných v letech 1974 a 1975. Vedle vzpomínek na minulost v nich projevuje porozumění pro změny, jež ve vzhledu našeho města přináší naše současnost. S mevšední živostí a plastičností i s pochopením citové problematiky dítěte a mladého člověka a krás přírody evokuje obrazy dřívějšího života v Hranicích ve svých „vzpomínkách hranického rodáka“, z nichž byly v našem Zpravodaji uveřejněny v roce 1971 „Jarní vody“ k 100. výročí založení gymnázia, v roce 1976 „Jarní květiny“ a v roce 1978 „Na obecné škole v Hranicích před 60 lety“. Za vyvrcholení dosavadní tvorby profesora Peregrina Pešla můžeme považovat studii „K pramenům poezie Adama Michny z Otradovic“, která byla uveřejněna v 2.—4. čísle XLVII. ročníku jihočeského sborníku historického. P. Pešl se dílem tohoto barokního básníka — jihočeského rodáka z 17. století zabýval už v době svých vysokoškolských studií. Nyní se k tomuto tématu vrátil a v hluboce odborně fundované práci ukazuje souvislost jeho básnických skladeb s barokní poezií německou a latinskou, na níž Adam Michna se seznamoval s tehdy novým básnickým stylem a uváděl jej do české poezie.

Přejeme jubilantovi, aby v dobrém zdraví a duševní pohodě prožíval další mnohá léta, aby mohl i nadále navštěvovat oblíbená místa svého rodiště a těšit se z jeho rozvoje.

L. Novotný

— ★ —

70 LET DR. ING. SLAVOJE SVOBODY

19. listopadu t. r. se dožívá 70 let čestný předseda Sdružení absolventů střední lesnické technické školy v Hranicích, středoškolský profesor v. v., dr. ing. Slavoj Svoboda.

Na lesnické škole v Hranicích působil od r. 1946 do r. 1970 jako vyučující odborných lesnických předmětů lesnické stavby a geodesie a především jako dlouholetý zástupce ředitele školy. Po dobu svého dvacetipětiletého působení na lesnické škole se vyznačoval důsledným a odpovědným přístupem ke svému odbornému pedagogickému poslání a přátelským vztahem ke každému ze studentů. Je zakladatelem Sdružení absolventů střední lesnické technické školy, kde též v letech 1971—1977 vykonával funkci předsedy. Za svou pedagogickou činnost obdržel dr. ing. Slavoj Svoboda vyznamenání „Vzorný učitel“.

Kromě odborné pedagogické činnosti se dr. ing. Slavoj Svoboda ve značné míře věnoval též tělovýchovnému hnutí v Hranicích. Dlouhá léta pracoval ve výboru TJ Sigma Hranice a dodnes je předsedou lyžařského oddílu. Jeho zásluhou, především v padesátých a šedesátých letech, bylo v Hranicích založeno několik sportovních oddílů a proběhlo mnoho významných sportovních přeborů. V r. 1957 byl dr. ing. Slavoj Svoboda zvolen za člena vědecké rady ÚV ČSTV a o několik let později byl jmenován členem katedry zimních sportů (lyžování) Ústřední školy ČSTV. Za svou bohatou činnost v tělovýchově obdržel mnoho vyznamenání, z nichž jmenujeme alespoň zlatý odznak „Za zásluhy o rozvoj čs. tělesné výchovy I. stupně“.

Nelze opomenout ani publikační a spisovatelskou činnost dr. ing. Slavoj Svobody. Autorsky se podílel na vydání několika odborných středoškolských učebnic, publikoval mnoho odborných článků jak s lesnickou, tak sportovní tematikou. Je autorem několika vydaných knih povídek.

Přejeme dr. ing. Slavoji Svobodovi do dalších let mnoho zdraví, optimismu a pro něho tak typického svérázného humoru.

ing. V. Foltánek

— ★ —

BLAHOPŘÁNÍ SPOLUOBČANŮM,
kteří se v listopadu dožívají

75 let:

Ludmila Králová, Fučková 7
Josef Rusín, 1. máje 316
František Palička, Hranická 301
Anna Hešnaurová, Rejdiště
Marie Vašínková, Středolesí 26
Marie Vitonská, Velká 103
Ferdinand Rýpar, Olšovec 4

80 let:

Anežka Stržínková, 1. máje 1280
Stanislav Sedláček, Čechova 10
Ludmila Rychlíková, Hromůvka 1520
Milada Novotná, Jaselská ul.
Jan Szelecký, 1. máje 1279
Leopold Sojka, Máchova 920
Marie Válková, B. Němcové 10/1069
Stanislav Jakubec, Hranická 61
František Pacák, Středolesí 60

85 let:

Františka Zeniuková, Gottwaldovo
náměstí 10
Leopolda Matzenauerová, Svatoplukova
ulice
Eliška Morávková, El. Krásnohorské
1134
Štěpánka Pitronová, Komenského
10/390
Otylie Macháčková, Mlýnská 356

90 a více let:

Marie Štreglová, Kramolišova ulice
1071 90 let
Marie Vladařová, Čsl. armády 13 91 let
Adolfa Škorpíková, 14. října 5 90 let
Marie Papežová, Dobrovského ulice
528 90 let

Naším jubilantům přejeme dobré zdraví a hodně životní
pohody do příštích let!

— ★ —

H KLUB MĚSTV SSM V NOVÉ SEZÓNĚ

MěstV SSM v Hranicích za vedení předsedy ing. Vladimíra Foltánka zahájil 26. září 1979 novou sezónu H — klubu mladých zdařilým večerem na téma „Hranice v minulosti a současnosti“. Celá akce byla zaměřena na stručnou informaci o Hranicích pro mladé lidi, kteří se začátkem nového školního roku přišli do Hra-

nic studovat a pro něž jejich nové bydliště a působiště bylo zatím neznámým městem. Na pozvání MěstV SSM přišlo mezi více než 250 mladých návštěvníků ze všech středních škol a učilišť z Hranic, kronikář města prof. Ludvík Novotný a vedoucí odboru výstavby MěstNV ing. František Šedivý.

Prof. Ludvík Novotný hovořil o pokrokových tradicích města v minulosti i o významných historických a uměleckých památkách. Se zájmem vyslechli účastníci večera vyprávění o vztahu mnohých našich významných osobností k městu, zejména o pobytech našich prezidentů Kl. Gottwalda, Antonína Zápotockého a Ludvíka Svobody v Hranicích. Z úst ing. Františka Šedivého se mladí posluchači dověděli řadu údajů o rozvoji města Hranic v současnosti, zejména o bytové výstavbě, o úpravě komunikací i o výhledech do budoucna. Program večera doplnila svým vystoupením hudební rytmická skupina studentů střední lesnické technické školy.

— ★ —

VEČER K 30. VÝROČÍ ÚMRTÍ VÍTĚZSLAVA NOVÁKA

18. července uplynulo třicet let od úmrtí národního umělce, hudebního skladatele Vítězslava Nováka. Agilní skupina SSM při lidové škole umění v Hranicích připravila na 9. říjen 1979 k tomuto výročí vzpomínkový večer. V úvodu učitel lidové školy umění Josef Vývoda vzpomněl úmrtí Vítězslava Nováka v roce 1949 a v dalším průvodním slovu přiblížil četným návštěvníkům život skladatele, jeho studia a dílo, pro něž čerpal výrazně inspiraci v moravské a slovenské lidové tvorbě. Vyzvedl pedagogické působení Vítězslava Nováka na pražské konzervatoři i jeho významná operní a symfonická díla a sborové skladby. V průběhu večera přednesla učitelka Eva Vývodová první ze Tří kusů pro housle — „Lístek do památníku“, dr. Jiří Musiol zazpíval čtyři slovenské lidové písně v úpravě Vítězslava Nováka. Oba přiléhavě doprovázela učitelka Vlasta Ferencová. V podání sympatického ženského pěveckého sboru MÍR z Potštátu vyslechli návštěvníci za řízení učitelky Ireny Krškové dva ženské sbory, Primula veris a Velebná noc. Vhodným doplňkem programem byly ukázky ze Slovácké a Jihočeské suity v reprodukci z gramofonové desky. V závěru promluvil prof. Ludvík Novotný jako kronikář města Hranic o vztahu Vítězslava Nováka k Hranicím a k lázním Teplicích nad Bečvou. Uvedl řadu méně známých poznatků o několika léčebných pobytech skladatele v lázních Teplicích nad Bečvou, kde také Vítězslav Novák pracoval na svých posledních skladbách a kde mu byl také vybudován jako projev úcty k jeho umění první pomník. Potěšitelné je, že mezi účinkujícími a mezi četnými spokojenými návštěvníky zdražilého večera převládali mladí lidé.

— ★ —

SOVĚTSKÝ UMĚLEC V HRANICÍCH

Kruh přátel hudby při Jednotném klubu pracujících zařadil do svého koncertního cyklu na měsíc listopad koncert sovětského houslisty BORISE MONOSZONA, který vystoupí za klavírního doprovodu JANA MARCOLA. Tímto koncertem chce obohatit plán kulturních akcí, věnovaných Měsíci československo-sovětského přátelství.

Dovolte, abychom vás s oběma umělci seznámili:

Boris Monoszon je narozen v roce 1955 v Kyjevě. Začal hrát na housle v šesti letech, jeho prvním učitelem byl otec. V devíti letech začal navštěvovat

Centrální hudební školu při Moskevské konzervatoři jako žák vynikajícího sovětského pedagoga, zasloužilého umělce RSFSR prof. Jurije Jankeleviče. Po smrti J. Jankeleviče pokračoval ve studiu u jeho asistentky, docentky M. Glezarové. V roce 1974 se zúčastnil jako koncertní mistr symfonického orchestru Moskevské konzervatoře soutěže orchestrů Herberta von Karajana v Západním Berlíně, kde orchestr získal první cenu. V tomtéž roce začal zdokonalovat svoje houslové umění na Moskevské konzervatoři P. I. Čajkovského u docentky M. S. Glezarové. Během studia byl koncertním mistrem v komorním orchestru Moskevské konzervatoře, který dirigoval vynikající sovětský hudebník, národní umělec Arménské SSR a laureát státní ceny, prof. M. Terián. S tímto orchestrem absolvoval mnohá úspěšná koncertní turné po Sovětském svazu, Polsku, NDR, Mexiku, latinskoamerických státech, Španělsku a Portugalsku. Jako sólista se zúčastnil výměnných koncertů v NDR, Maďarsku a Československu. Studium na Moskevské konzervatoři zakončil v roce 1979.

Jan Morcol se narodil v roce 1938 v Ostravě. Studoval na ostravské konzervatoři hru na klavír a skladbu a ve studiu pokračoval na AMU v Praze ve třídě zasloužilé umělkyně prof. I. Štěpánové. Vyučuje na ostravské konzervatoři hře na klavír. V současné době je externím uměleckým aspirantem pro obor hry na klavír ve třídě zasl. umělce Ivana Moravce na AMU v Praze.

Je členem Svazu československých skladatelů a koncertních umělců. Má za sebou bohatou koncertní činnost sólistickou i komorní. Hrál s předními čs. orchestry (Českou filharmonií, Státní filharmonií Brno, Janáčkovou filharmonií, FOK, Karlovarským symfonickým orchestrem). Účinkoval na festivalech Pražské jaro, Bratislavské hudební slavnosti, Ostravský máj a také několikrát v Čs. televizi. Nahrál řadu koncertních skladeb pro Čs. rozhlas, Supraphon i Panton. Koncertně vystupoval také v zahraničí: NSR, NDR, Polsko, SSSR, Itálie. Patří k našim předními klavírními interpretům.

— ★ —

K VÝSTAVĚ OBRAZŮ JANA JAROŠE

Hranická kulturní veřejnost měla již před dvěma roky příležitost se seznámit s výtvarným dílem ing. Jana Jaroše. Bylo to prostřednictvím výstavy jeho díla, která se konala u příležitosti oslav 125 let lesnického školství na Moravě.

Druhou výstavu obrazů Jana Jaroše v Hranicích připravil Jednotný klub pracujících na konec listopadu a začátek prosince t. r., aby znovu připomněl obyvatelům města, že mezi nimi žije a tvoří umělec, který si zaslouží jejich obdiv a pozornost.

Připravovaná výstava bude důkazem, že Jan Jaroš je rozeným krajinářem, že má stále velmi blízko k přírodě, jež je mu vzorem i učitelem. Zachycuje krajinu v širokém pohledu i v detailním záběru. Miluje valašskou lidovou architekturu, zanikající chalupy, ploty a dvorky, zachycuje ji střídmými barevnými tóny, bez sentimentality, ale jako doklad života v nedaleké minulosti. Další jeho velkou, snad největší láskou jsou stromy. Lyrické pohledy do lesa studuje v různém, zajímavém osvětlení, někdy barevně velmi prostě řešeném. V jeho tvorbě se stále častěji objevují hladiny rybníků z okolí Hustopeč nad Bečvou.

Zvláštní místo v tvorbě Jana Jaroše zaujímají jeho rodné Hranice. O hledání nových pohledů na město svědčí jeho nový rozměrný obraz „Hranice v podzimu“, malovaný od Hůrky, zachycující v širokoúhlém záběru panoramatický záběr údolí Moravské brány, charakteristické hranické věže s novou výstavbou, s pásmem Oderských vrchů v pozadí, kompozičně i koloristicky osobitě pojatý.

Nová série prací Jana Jaroše, jak se s ní můžete seznámit na připravované výstavě, přináší výběr nejhodnotnějších a obsahově nejvyrovnanějších děl, jež umělec dosud ve své tvorbě přinesl. Je svědectvím o vážnosti jeho uměleckých záměrů, o myšlenkové hloubce jeho díla i o jeho pracovní houževnatosti a pílí. Z díla Jana Jaroše promlouvá optimismus současného člověka, umělce, který svou prací přináší lidem radost, a pocit uspokojení z blízkého vztahu k přírodě, přibližuje jim její kouzlo a krásu.

Výstava obrazů Jana Jaroše se uskuteční ve dnech 21. 11.—12. 12. t. r. v gotickém sále Městského národního výboru v Hranicích.

PROGRAMY JKP

Středa 7. 11.
sál JKP
8.15
10.00
Akce v systému „Kultura mládeži“ pro 1.—4. třídy ZDŠ
ABY BYLO VESELO
Účinkují členové Divadla Petra Bezruče Ostrava

Čtvrtek 8. 11.
8.15
10.00
Akce v systému „Kultura mládeži“ pro 1.—4. třídy ZDŠ
ABY BYLO VESELO
Účinkují členové Divadla Petra Bezruče Ostrava

Pondělí 12. 11.
sál JKP
19.30
Koncert populární hudby
COUNTRY BEAT JIŘÍHO BRABCE

Čtvrtek 15. 11.
sál JKP
8.15
10.00
11.45
Akce v systému „Kultura mládeži“ pro 5.—7. třídy ZDŠ
SETKÁNÍ SE SMYČCOVÝMI NÁSTROJI
Účinkuje Ostravské smyčcové kvarteto

Pátek 16. 11.
kult. dům HC V
18.00
PRODLOUŽENÁ LEKCE
tanečních kursů JKP
K tanci hraje taneční orchestr řízený s. Jiříčkem

Pondělí 19. 11.
sál LŠU
19.30
II. koncert KPH
BORIS MONOSZON (SSSR) — housle
JAN MARCOL — klavír
Koncert je zařazen do plánu akcí k MČSP

Úterý 20. 11.
kult. dům HC V
18.00
PRODLOUŽENÁ LEKCE
tanečních kursů JKP
K tanci hraje taneční orchestr řízený s. Matuškou

21. 11.—12. 12.
gotický sál
denně 9—17 hod.
Výstava obrazů hranického rodáka
JANA JAROŠE
Zahájení výstavy 21. 11. 1979 v 16 hodin

Čtvrtek 22. 11.
klubovna JKP,
15.00
Přednáška pro zaměstnance Jednoty
DALŠÍ VÝVOJ MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ V NÁRODNĚ OSVO-
BOZENÉM BOJI V AFRICE, ASII A AMERICE.
ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČSSR.
Hovoří ing. Oldřich Kohout

Neděle 25. 11.
loutkové divadlo
Tunel
10.00
PRINC, KAŠPÁREK A JEHO KONÍČEK
(hráno marionetami)
KOČIČÍ PÍSNIČKA
(hráno maňásky)

Čtvrtek 29. 11.
sál JKP
19.00
Přednáška pro veřejnost
HRANICE V MINULOSTI, SOUČASNOSTI A BUDOUCNOSTI
Hovoří: prof. Ludvík Novotný
ing. František Sedivý
Přednáška bude doplněna fotodokumentací a prohlídkou kro-
niky města

Akce H-KLUBU:

Čtvrtek 8. 11.
klubovna JKP
19.00
Beseda pro mládež
O ZEMI PŘÁTEL
Hovoří: prof. Marie Hudcová
ing. Vojtěch Richtar

Středa 21. 11.
klubovna JKP
19.00
DISKOTÉKA
doplněná promítáním filmů

Akce MěstLK:

Středa 14. 11.
knihovna
16.30
Beseda o hranickém rodáku
FRAŇOVI PTAŠINSKÉM
Hovořit bude prof. Ludvík Novotný

Akce metodického střediska JKP:

Pátek 16. 11.
lázeňský dům KONCERT SOUBORŮ ZUČ
Bečva Akce připravená ve spolupráci s lázeňskou organizací v Teplí-
19.15 cích nad Bečvou v rámci oslav MČSP

Vyučování v kursech JKP:

Hudební kursey denně v odpoledních hodinách

Kursy šití
pondělí 15.00—18.00, učebna JKP
pondělí 18.00—21.00, učebna JKP
středa 17.00—20.00, učebna JKP
pátek 15.00—18.00, učebna JKP
pátek 18.00—21.00, učebna JKP

**Kursy společenské-
ho tance a chování**
úterý 17.00—19.15, sál JKP
úterý 19.30—21.45, sál JKP
pátek 17.00—19.15, sál JKP
pátek 19.30—21.45, sál JKP

**Kurs pohybové
výchovy** úterý 19.00—20.00, tělocvična I. ZDŠ

Kursy němčiny
úterý 16.30—18.00, učebna JKP (pokročilí)
úterý 18.00—19.30, učebna JKP (začátečníci)

Kursy angličtiny
čtvrtek 17.00—18.30, učebna JKP (začátečníci)
čtvrtek 18.30—20.00, učebna JKP (pokročilí)

ZEMŘELÍ OBČANÉ Z HRANIC V ZÁŘÍ 1979

Maria Pracková, Poděbradova ulice 1275	mar. 25. 12. 1892
Marie Peroutková, Gottwaldovo náměstí 8	10. 3. 1893
Vilemína Kopecká, Drahotuše 240	17. 10. 1904
Hedvika Laryšová, Čechova 504	12. 10. 1893
Vladimír Voráč, Slavíč 99	16. 11. 1951
Emilie Jurdová, 1. máje 365	19. 3. 1893
Iva Klvaňová, 1. máje 1063	24. 5. 1970
Milan Ertel, Olšovec 20	5. 12. 1925
Marie Gottsmannová, Komenského 260	11. 8. 1898
Bohuslav Strnad, kpt. Jaroše 1354	22. 5. 1913

Čest a vděčná paměť všem zemřelým spoluobčanům!

PROGRAMY KIN

2. 11.— 5. 11. BAŽANTI JDOU DO BOJE
Veselé vyprávění o tom, jak si čtyři muzikanti prodloužili vojnu. Francouzský film, mládeži přístupný.

6. 11.— 8. 11. HRA O JABLKO
Film ČSSR režisérky V. Chytilové. Příběh z jedné pražské porodnice. Film je mládeži do 18 let nepřístupný.

9. 11.—12. 11. SMRT STOPAŘEK
Film ČSSR. Kriminální drama inspirované skutečnou událostí. Film je mládeži nepřístupný.

13. 11.—15. 11. HLUBINA
Americký film režiséra Schlesindera, známého filmem „Čelisti.“ Film je mládeži nepřístupný.

16. 11.—19. 11. SOUPEŘÍ
Anglický film. Dramatický příběh dvou mužů, jejichž souboj trval 16 let. Film je mládeži přístupný.

20. 11.—22. 11. NEVINNÍ SE ŠPINAVÝMA RUKAMA
Francouzský kriminální film s Romy Schneiderovou v hlavní roli. Film je mládeži do 18 let nepřístupný.

23. 11.—26. 11. NÁKLAD
Španělský film. Dramatický příběh jedné neobvyklé pašerácké jízdy. Film je mládeži nepřístupný.

27. 11.—29. 11. Festival sovětských filmů

29. 11. Představení pro členy Klubu přátel sovětského filmu
17 a 19.30 hod. TY MNĚ, JÁ TOBĚ
Satirická komedie s Leonidem Kuravlevem v hlavní roli.

30. 11.— 3. 12. ULTIMATUM
Film NSR a USA. Utopický příběh z atomové základny. Film je mládeži přístupný.

Dětský filmový festival

Úterý 20. 11. POPLACH V OBLACÍCH
aneb pan Tau na křídle letadla. Česká filmová komedie.

středa 21. 11. KRÁSNÁ VASILISA
Film ČSSR. Pestrá skládanka pohádkových příběhů.

Čtvrtek 22. 11. JAK SE MĚL FERDA VE SVĚTĚ
Film ČSSR. Dobrodružství populárního hrdiny.

Začátky představení v 15 hodin.

Festival sovětských filmů

Úterý 27. 11. ČERNÁ BŘÍZA
Životní drama muže, který neztratil vůli žít.

Středa 28. 11. NOC ZATMĚNÍ MĚSÍCE
Baladický příběh o dávných obyvatelích baškirských stepí.

Čtvrtek 29. 11. TY MNĚ, JÁ TOBĚ
Satirická komedie s L. Kuravlevem v hlavní roli.

Začátky denně v 17 a 19.30 hodin.

Mimořádné představení

Středa 14. 11. ROBINSON CRUSOE
13.30 hodin Sovětský film.
Představení věnuje Svaz československo-sovětského přátelství dětem. Vstup zdarma.

Představení pro děti — každou sobotu v 15.00

3. listopadu TELEGRAM
Pátrání po osudu zdánlivě neznámé dívky.

10. listopadu JAK BYLA VELRYBA NEMOCNÁ
Pásmo pohádek.

17 listopadu POZOR, ŽELVA
Film SSSR. Dobrodružství moskevských prvňáčků.

24. listopadu ŽLUTÝ KUFŘÍK
Veselá honba za zázračnými bonbóny.

1. prosince NĚKONEČNÁ, NEVYSTUPOVAT
Prázdninová komedie s Milanem Lasicou a Julusem Satinským a s dětmi v pionýrském táboře.

Představení pro mládež — každou neděli ve 14.30 hod.

4. listopadu LETĚ PTÁKU, LETĚ
Český film. O veselých prázdninách, jaké jste ještě nezažili.

11. listopadu D U E L
Film USA. Vzrušující souboj s vrahem za volantem.

18. listopadu V PRACHU HVĚZD
Film NDR. Setkání kosmonautů s podivnými obyvateli neznámé planety.

25. listopadu MACKENNOVO ZLATO
Americký dobrodružný film.

2. prosince OKNO DO NEBE
Film USA. Pravdivý příběh hvězdy, která pohasla, ale nezapadla.

KINO DRAHOTUŠE:

---

2. 11. v 19.00 4. 11. v 16.30 a 19.00	NĚMÝ FILM Film USA. Bláznivá honička tří filmařů za úspěchem. Film je mládeži přístupný.
7. 11. v 19.00	ČAS ŽÍT, ČAS MILOVAT Film SSSR. Psychologické drama z lékařského prostředí. Film je mládeži přístupný.
9. 11. v 19.00 11. 11. v 19.00	MILIÓNOVÁ NEVĚSTA Italský film. O dívce, která měla nadmíru půvabu a peněz. Film je mládeži přístupný.
11. 11. v 16.30	HRABĚ MONTE CHRISTO Film USA. R. Chamberlain v hlavní roli nesmrtelného hrdiny A. Dumase. Film je mládeži přístupný.
14. 11. v 19.00	PAST NA KACHNU Film ČSSR. Pátrání, ve kterém nejde jen o vraždu. Film je mládeži přístupný.
16. 11. v 19.00 18. 11. v 16.30 a 19.30	ŠIMON A MATOUŠ Italský film. Bláznivá parodie na muže, kteří jestli se rozzlobí, budou zlí. Mládeži přístupno.
21. 11. v 19.00	K. O. Maďarský film. Rub a líc slávy ringu. Film je mládeži přístupný.
23. 11. v 19.00 25. 11. v 16.30 a 19.30	BRÁCHA ZA VŠECHNY PENÍZE Český film. Další příběhy hrdinů z filmu „Můj brácha má příma brácha“. Film je mládeži přístupný.
28. 11. v 19.00	„ON“ ZÁZRAČNÝM STUDENTEM Americká filmová veselohra. Film je mládeži přístupný.
30. 11. v 19.00 2. 12. v 16.30 a 19.00	ŠIMON A MATOUŠ JEDOU NA RIVIERU Italská filmová komedie. Film je mládeži přístupný.

Představení pro mládež — každou neděli ve 13.30

---

4. listopadu	TELEGRAM Pátrání po osudu zdánlivě neznámé dívky.
11. listopadu	HRÁTKY S ČERTEM Česká filmová pohádka podle hry J. Drdy.
18. listopadu	OSTROV VLKŮ Rumunský film. Napínavý souboj dvou chlapců s pašeráky.
25. listopadu	POSLEDNÍ ČTYŘKA Příběh školáka.
